

disputants- חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום והזרה- central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה- story	מימרא- statement ? קושיא- challenge ^ שאלה- question ! תירוץ- answer ■ ראייה- proof
מקרא- key:	

ברכות-אין עומדין		Talmud Navigator													
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד
העובר לפני התיבה וטעה - יעבור אחר תחתיו, ולא יהא סרבן באותה שעה. מהיכן הוא מתחיל? מתחלת הברכה שטעה זה.															לד.
העובר לפני התיבה לא יענה אמן אחר הכהנים מפני הטרוף, ואם אין שם כהן אלא הוא - לא ישא את כפיו. ואם הבטחתו שהוא נושא את כפיו וחוזר לתפלתו - רשאי.															לד.
העובר לפני התיבה - צריך לטבוח, ואם אינו מסרב - דומה לתבשיל שאין בו מלח, ואם מסרב יותר מדאי - דומה לתבשיל שהקדיחתו מלח. כיצד הוא עושה - פעם ראשונה יסרב, שניה מהבהב, שלישית - פושט את רגליו ויורד.	תנו רבנן:														לד.
שלשה רובן קשה ומיעוטן יפה, ואלו הן: שאור, ומלח, וסרבנות.	תנו רבנן:														לד.
טעה בשלש ראשונות - חוזר לראש, באמצעיות - חוזר לאתה חונן, באחרונות - חוזר לעבודה	רב הונא:														לד.
אמצעיות אין להן סדר.	רב אסי:														לד.
מהיכן הוא חוזר - מתחלת הברכה שטעה זה	מתיב רב ששת:														לד.
תיבתא דרב הונא															לד.
אמצעיות - כולו חזא ברכתא ניהו.	אמר לך רב הונא:														לד.
לעולם אל ישאל אדם צרכיו לא בשלש ראשונות, ולא בשלש אחרונות, אלא באמצעיות.	רב יהודה:														לד.
ראשונות - דומה לעבד שמסדר שבת לפני רבו, אמצעיות - דומה לעבד שמבקש פרס מרבו, אחרונות - דומה לעבד שקבל פרס מרבו ונפטר והולך לו.	דאמר רבי חנינא:														לד.
מעשה בתלמיד אחד שירד לפני התיבה בפני רבי אליעזר והיה מאריך יותר מדאי.	תנו רבנן:														לד.
אמרו לו תלמידיו: רבינו, כמה ארכן הוא זה?															לד.
אמר להם: כלום מאריך יותר ממה רבינו? דכתיב ביה: (דברים ט') את ארבעים היום ואת ארבעים הלילה וגו'.															לד.
שוב מעשה בתלמיד אחד שירד לפני התיבה בפני רבי אליעזר והיה מקצר יותר מדאי.															לד.
אמרו לו תלמידיו: כמה קצרן הוא זה?															לד.
אמר להם: כלום מקצר יותר ממה רבינו? דכתיב: (במדבר י"ב) אל נא רפא נא לה.															לד.
כל המבקש רחמים על חבריו אין צריך להזכיר שמו, שנאמר: אל נא רפא נא לה, ולא קמדכר שמה דמרים.	רבי יעקב אמר רב חסדא:														לד.
אלו ברכות שאדם שוחה בהן: באבות תחלה וסוף, בהודאה תחלה וסוף, ואם בא לשוח בסוף כל ברכה וברכה ובתחלת כל ברכה וברכה - מלמדין אותו שלא ישחה.	תנו רבנן:														לד.
הדייט - כמו שאמרנו. כהן גדול - בסוף כל ברכה וברכה, והמלך - תחלת כל ברכה וברכה וסוף כל ברכה וברכה.	רבי שמעון בן פוי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא:														לד.
הדייט - כמו שאמרנו, כהן גדול - תחלת כל ברכה וברכה, המלך - כיון שכרע, שוב אינו זוקף, שנאמר: (מלכים א' ח') ויהי ככלות שלמה להתפלל וגו' קם מלפני מזבח ה' מוכרע על ברכיו.	רבי יצחק בר נחמני, לדידי מפרשא לי מיניה דרבי יהושע בן לוי:														לד:
קידה - על אפים, שנאמר: (מלכים א' א') ותקד בתישבע אפים ארץ, כריעה - על ברכים, שנאמר: מוכרע על ברכיו, השתחוואה - זו פשוט ידים ורגלים, שנאמר: (בראשית ל"ו) הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה.	תנו רבנן:														לד.
אמר רב חייה בריה דרב הונא: חזינא להו לאבוי ורבא דמצלו אצלויי.	[רב חייה בריה דרב הונא]														לד:
הכורע בהודאה הרי זה משובח	תני חדא:														לד:
הרי זה מגונה	ותביא אידך:														לד:
לא קשיא: הא - בתחלה, הא - לבסוף.															לד:
רבא כרע בהודאה תחלה וסוף.	[רבא]														לד:
אמרי ליה רבנן: אמאי קא עביד מר הכי?	[רבנן]														לד:

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום והזרה- central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה- story	statement-מימרא ♣ קושיא- challenge ^ שאלה- question ! תירוץ- answer ■ ראייה- proof
מקרא-key:	

ברכות-אין עומדין		Talmud Navigator											
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	
אמר להו: חזינא לרב נחמן דכרע, וחזינא ליה לרב ששת דקא עבד הכי.	[רבא]											○	לד:
הכורע בהודאה הרי זה מגונה	והתניא:	■	⚡									◇	לד:
ההיא - בהודאה שבהלל.		!										◇	לד:
הכורע בהודאה ובהודאה של הלל הרי זה מגונה	והתניא:	■	⚡									◇	לד:
כי תניא ההיא - בהודאה דברכת המזון.		!										◇	לד:
המתפלל וטעה - סימן רע לו, ואם שלח צבור הוא - סימן רע לשולחיו, מפני ששלחו של אדם כמותו.												■	לד:
אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא, שהיה מתפלל על החולים ואומר, זה חי וזה מת.	[רבי חנינא בן דוסא]											○	לד:
אמרו לו: מנין אתה יודע?												⚡	לד:
אמר להם: אם שגורה תפלתי בפי - יודע אני שהוא מקובל, ואם לאו - יודע אני שהוא מטורף.	[רבי חנינא בן דוסא]											!	לד:
אהייא?												^	לד:
באבות.	רב חייא אמר רב ספרא משום חד דבי רבי:											!	לד:
המתפלל צריך שיכוין את לבו בכולן, ואם אינו יכול לכוין בכולן - יכוין את לבו באחת	איכא דמתני לה אברייתא:											■	לד:
באבות.	רב חייא אמר רב ספרא משום חד דבי רבי:											■	לד:
אמרו עליו על רבי חנינא וכו'.												■	לד:
מנא הני מילי?												^	לד:
דאמר קרא: (ישעיהו נ"ו) בורא ניב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו.	רבי יהושע בן לוי:											!	לד:
כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא למשיא בתו לתלמיד חכם ולעושה פרקמטיא לתלמיד חכם ולמנהגה תלמיד חכם מנכסיו, אבל תלמידי חכמים עצמן - (ישעיהו ט"ד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו.	רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:											■	לד:
כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לימות המשיח, אבל לעולם הבא - עין לא ראתה אלהים זולתך.	ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:											■	לד:
ופליגא דשמואל												■	לד:
אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכותו בלבד, שנאמר: (דברים ט"ו) כי לא יחדל אביון מקרב הארץ.	דאמר שמואל:											■	לד:
כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לבעלי תשובה, אבל צדיקים גמורים - עין לא ראתה אלהים זולתך. ו	ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:											■	לד:
פליגא דרבי אבהו												■	לד:
מקום שבעלי תשובה עומדין - צדיקים גמורים אינם עומדין, שנאמר: (ישעיהו נ"ז) שלום שלום לרחוק ולקרוב. לרחוק ברישא והדר לקרוב	דאמר רבי אבהו:											◆	לד:
מאי רחוק - שהיה רחוק מדבר עבירה מעיקרא, ומאי קרוב - שהיה קרוב לדבר עבירה ונתרחק ממנו השתא.	ורבי יוחנן אמר לך:											◆	לד:
מאי עין לא ראתה?												^	לד:
זה יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית	רבי יהושע בן לוי:											!	לד:
זה עדן שלא שלטה בו עין כל בריה.	רבי שמואל בר נחמני:											!	לד:
שמא תאמר, אדם הראשון היכן היה?												⚡	לד:
בגן.												!	לד:

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום והזרה- central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story מקרא-key:	statement-מימרא ; קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ראיה-proof

ברכות-אין עומדין		Talmud Navigator										
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
ושמא תאמר: הוא גן, הוא עדן												לד:
תלמוד לומר: (בראשית ב') ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, גן לחוד ועדן לחוד.												לד:
מעשה שחלה בנו של רבן גמליאל	תנו רבנן:											לד:
שגר שני תלמידי חכמים אצל רבי חנינא בן דוסא לבקש עליו רחמים.	[רבן גמליאל]											לד:
כיון שראה אותם עלה לעלייה ובקש עליו רחמים.	[רבי חנינא בן דוסא]											לד:
בירידתו, אמר להם: לכו - שחלצתו חמה.	[רבי חנינא בן דוסא]											לד:
אמרו לו: וכי נביא אתה?												לד:
אמר להן: לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי, אלא כך מקבלני: אם שגורה תפלתי בפי - יודע אני שהוא מקובל, ואם לאו - יודע אני שהוא משורף.	[רבי חנינא בן דוסא]											לד:
ישבו וכתבו וכוונו אותה שעה.												לד:
וכשבאו אצל רבן גמליאל, אמר להן: העבודה לא חסרתם ולא הותרתם, אלא כך היה מעשה, באותה שעה חלצתו חמה ושאל לנו מים לשתות.	[רבן גמליאל]											לד:
ושוב מעשה ברבי חנינא בן דוסא שהלך ללמוד תורה אצל רבי יוחנן בן זכאי, וחלה בנו של רבי יוחנן בן זכאי.												לד:
אמר לו: חנינא בני, בקש עליו רחמים ויחיה.	[רבי יוחנן בן זכאי]											לד:
הניח ראשו בין ברכיו ובקש עליו רחמים - ויחיה.	[רבי חנינא בן דוסא]											לד:
אמר רבי יוחנן בן זכאי: אלמלי הטיח בן זכאי את ראשו בין ברכיו כל היום כולו - לא היו משגיחים עליו.	[רבי יוחנן בן זכאי]											לד:
אמרה לו אשתו: וכי חנינא גדול ממך?												לד:
אמר לה: לאו, אלא - הוא דומה כעבד לפני המלך, ואני דומה כשר לפני המלך.	[רבי יוחנן בן זכאי]											לד:
אל יתפלל אדם אלא בבית שיש שם חלונות, שנאמר: (דניאל ו') וכוין פתיחן ליה בעליתה נגד ירושלם.	ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:											לד:
הציף עלי מאן דמצלי בבקתא.	רב כהנא:											לד:
והציף עלי מאן דמפרש חטאיה, שנאמר: (תהלים ל"ב) אשרי נשוי פשע כסוי חטאה.	אמר רב כהנא:											לד:
הדרן עלך אין עומדין												לד: